

EXPUNERE DE MOTIVE

1. Descrierea situației actuale

Sistemul actual de pensii din România, în special Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii, care va intra în vigoare la 1 septembrie 2024¹, introduce un stimulent pentru viața activă, bonificând orice perioadă de cotizare mai mare de 25 de ani.

Potrivit art. 85 alin. (3) din Lege, pentru stagiul de cotizare contributiv realizat peste 25 de ani contributivi se acordă un număr de puncte de stabilitate astfel:

- a) 0,50 puncte pentru fiecare an realizat peste 25 de ani;
- b) 0,75 puncte pentru fiecare an realizat peste 30 de ani;
- c) un punct pentru fiecare an realizat peste 35 ani.

În cazul stabilirii pensiei comunitare pentru cetățenii care au realizat perioade de asigurare și în alte state membre ale Uniunii Europene, noua lege a pensiilor publice prezintă o lacună legislativă în ceea ce privește acordarea punctelor de stabilitate. Din modul de redactare a art. 85 se poate ajunge la interpretarea că *beneficiarii pot obține puncte de stabilitate numai pentru perioadele de cotizare realizate în cadrul sistemului public de pensii din România*.

Aceste puncte de stabilitate stimulează viața activă, participarea pe piața muncii și reprezintă puncte bonus oferite beneficiarilor care au muncit peste 25 de ani. Aceste puncte ar trebui să fie acordate indiferent de locul/statul în care s-a realizat stagiul de cotizare. Or, această situație va crea o discrepanță în tratamentul aplicat cetățenilor care au muncit și în alte țări europene în comparație cu cei care și-au desfășurat întreaga carieră în România.

Potrivit art. 6 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială:

„Cu excepția cazului în care prezentul regulament prevede altfel, instituția competentă a unui stat membru a cărui legislație condiționează:

- dobândirea, menținerea, durata sau recuperarea dreptului la prestații;

- beneficiul unei anumite legislații

sau

- accesul la sau scutirea de asigurări obligatorii, facultative continue sau voluntare,

de realizarea perioadelor de asigurare, de încadrare în muncă, de activitate independentă sau de rezidență, ia în considerare, atât cât este necesar, perioadele de asigurare, de încadrare în muncă, de activitate independentă sau de rezidență realizate în temeiul legislației oricărui alt stat membru, ca și cum ar fi fost realizate în temeiul legislației pe care o aplică.”²

Deși Regulamentul stabilește *principiul cumulării perioadelor de asigurare în vederea calculului prestațiilor de securitate socială*, legea română nu reflectă acest principiu în mod adecvat. Mai precis, punctele de stabilitate nu sunt prevăzute pentru cetățenii care au lucrat în mai multe state membre ale UE și beneficiază de pensie comunitară.

Scopul acestor puncte de stabilitate este de a stimula viața activă. În virtutea calității de stat membru UE pe care o are România, nu are trebui să aibă relevanță unde este realizată

¹ Cu excepția art. 46 alin. (2), art. 84 alin. (6), art. 127, art. 168 alin. (2) și art. 169.

² Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială,

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004R0883>

această perioadă de asigurare, în ce stat membru, atâta vreme cât a participat pe piața muncii.

Această situație generează consecințe negative pentru cetățenii români care au muncit în străinătate și care solicită pensii comunitare. De exemplu, un cetățean român care a lucrat o perioadă în România și o perioadă similară într-o altă țară europeană poate fi dezavantajat în ceea ce privește cuantumul pensiei sale. Deși ar trebui să beneficieze de puncte de stabilitate pentru întreaga sa carieră contributivă, în realitate, există riscul ca aceste puncte să nu fie acordate.

Spre exemplu, un cetățean român a lucrat 25 ani în România și 10 ani în Italia, având un salariu în toți acești ani egal cu salariul mediu pe economie. La împlinirea vârstei de 65 de ani se întoarce în România și solicită pensia comunitară.

Condiții minime necesare: vârsta standard de pensionare - 65 ani și stagiul minim de cotizare - 15 ani. Ambele condiții sunt îndeplinite.

Pentru stabilirea cuantumului pensiei, fiecare stat în care a lucrat trebuie să calculeze pensia potrivit stagiului realizat pe teritoriul său și să transfere suma aferentă dreptului de pensie în contul din România.

România va calcula valoarea pensiei naționale pentru cei 25 de ani realizați pe teritoriul său, urmând ca Italia să calculeze la rândul-i pensia pro-rata:

$P = VPR \times Nr.pct$; $VPR = 81$ lei; $Nr.pct = \Sigma Pa + Pct$ stabilitate; $\Sigma Pa = 25$

$P = 25 \times 81 = 2.025$ lei (400 E)

Dacă s-ar lua în considerare și stagiul de cotizare realizat în Italia, s-ar acorda și punctele de stabilitate: 6,25

Valoarea teoretică a pensiei pe care ar fi primit-o cetățeanul român dacă ar fi lucrat în România în tot acest timp (35 de ani):

$P = (35 + 6,25 \text{ pct stabilitate}) \times 81 = 3.341$ lei (567 E)

Valoarea pensiei pro-rata - adică ce sumă i s-ar cuveni proporțional cu perioada de muncă din România:

$3.341 \text{ lei} \times 25 \text{ ani în România} / 35 \text{ de ani în total} = 2.386$ lei

Prin urmare, solicitantul ar trebui să primească din România prestația cu valoarea mai mare: 2.386 lei pe lună.

Astfel, în lipsa unor prevederi clare cu privire la acordarea acestor puncte de stabilitate, se poate ajunge la stabilirea unei pensii mai mici decât cea cuvenită. Or, beneficiarii au garanția, instituită de instrumentele juridice ale Uniunii Europene, că perioadele anterioare de asigurare, de încadrare în muncă sau de rezidență realizate în alte state membre trebuie luate în considerare la calcularea prestațiilor lor (principiul cumulării perioadelor), iar acest lucru trebuie să rezulte și din legislația internă. Mai mult, libera circulație a persoanelor nu ar fi posibilă fără garanția că cetățenii nu își pierd drepturile de securitate socială atunci când se mută într-un alt stat membru, fie din motive legate de muncă, fie din alte motive.

2. Soluții legislative

Intervenția legislativă are în vedere modificarea art. 85 alin. (4) din Legea nr.360/2024, în sensul menționării exprese a faptului că la stabilirea punctelor de stabilitate se au în vedere și perioadele

realizate sau recunoscute ca atare în alte țări, în condițiile legii și ale regulamentelor europene sau acordurilor bilaterale privind coordonarea sistemelor de securitate socială. Acest lucru va asigura că toți cetățenii care au muncit în alte state beneficiază de aceleași drepturi în ceea ce privește calculul pensiilor.

Modificarea prevederilor legale reflectă *principiul cumulării perioadelor de asigurare*, consacrat de Regulamentul (CE) nr. 883/2004. Pensia comunitară va fi calculată în funcție de întreaga carieră contributivă a beneficiarului, inclusiv perioadele de cotizare realizate în alte state, cu respectarea *principiului pro-rata temporis*.

3. Schimbări preconizate

Prin prezenta propunere legislativă, se vor asigura:

- **tratament egal** pentru toți cetățenii români care au muncit în alte state membre ale Uniunii Europene/state cu care România are încheiate acorduri bilaterale, indiferent de locul în care și-au desfășurat activitatea profesională;
- **corectitudine și transparență** în procesul de calcul al pensiilor comunitare, prin includerea tuturor perioadelor de cotizare realizate în diverse țări;
- **înlăturarea discriminării și inechității** în sistemul de pensii, astfel încât toți beneficiarii să primească drepturile cuvenite în funcție de întreaga lor carieră contributivă;
- **consolidarea colaborării și schimbului de informații** între autoritățile din diverse state membre ale Uniunii Europene pentru a facilita procesul de verificare și validare a perioadelor de cotizare realizate în alte țări.

4. Concluzii

Referitor la acordarea punctelor de stabilitate, legislația actuală creează o inechitate în tratamentul aplicat cetățenilor români și riscă să contravină principiilor consacrate de regulamentele europene. Este necesară o intervenție legislativă urgentă pentru a remedia această situație și a asigura un tratament corect pentru toți beneficiarii sistemului de pensii din România.

Inițiatori,

Radu-Mihail MIHAIL, senator USR

Ambrozie-Irineu DARĂU, senator USR

Ștefan-Iulian LÖRINCZ, deputat USR

[illegible]